

nak nagyobb társadalmi pozíciót teremteni, éppen ez által veszélyeztetik talán szerény, de biztos erkölcsi alapon nyugvó társadalmi pozíciójukat.

Hajoljunk meg igenis tisztelettel az előtt a társadalmi kényszer előtt, mely erkölcsi életünk be rendezését a nemesség, a tökéletesedés színvonala felé szabályozza; de lehetőleg értéktelenítsük mindenütt azt a társadalmi kényszert, mely minden erkölcsi érték nélküli kultúráktól várja a társadalomban élő egyén érvényesülését.

Felhívás!

A jelenben és a legközelebbi jövőben, a népek között testvér nélkül álló nemzetünkre, sőt fennállásunkra is — döntő befolyással bíró feladatok megoldása vár; hazánkra nézve kedvező siker csak egy erős, a nemzet hazafiasan érző részére támaszkodó minisztérium fennállása- és működésétől remélhető.

Áthatva tehát az új kormány Elnökének kifejtett azon irányától, hogy egyedül a jog, törvény és igazság megvalósítását tűzte ki céljául, szükséges és hazafias kötelességünknek tartjuk a jelenlegi kormányt támogató, — az országos nemzeti párttal megerősödött szabadelvű pártot meggyökben is szervezni.

E célból felkérjük Zalavármegye mindazon képviselő választó polgárait, kik a szabadelvű pártot meggyökben megalakítani és szervezni időszerűnek tartják, — szíveskedjenek Zala-Egerszegben folyó évi december hó 10-én d. e. 10 órakor az Arany Bárány fogadó nagy termében tartandó szervezkedő gyűlésre megjelenni.

Zala-Egerszegben, 1899. évi november hó 15-én.

Dr. Andrasovics Imre, Baka Boldizsár, Balázs Béla, Barcza László, Barkóczy Károly, gr. Batthyány József, gr. Batthyány Ernő, Beck Sándor, Bezeredy László, Bezeredy Lajos, dr. Berger Ignác, dr. Benzik Ferenc, Bogyay Máté, Bogyay István, Boschán Gyula, dr. Buzássy Gergely, Botka János, dr. Czinder István, Czuppán Sándor, Deák Mihály, dr. Dezsényi Árpád, Eitner Sándor, Elek Lipót, Eperjesy Sándor, dr. Fabián Zsigmond, Fischer Gyula, Fuss Nándor, Gaál Ödön, Gálos Pál, Glazer Sándor, dr. Gyömörey Vince, Gyömörey János, dr. Hajós Ferenc, Hajós Mihály, Hajik István, Hertelendy József, Hertelendy Ferenc, Hertelendy Béla, Hirschel Ede, Hirschel Miksa, Inkey László, Isoó Ferenc, Koller István, Koller Nándor, Kónigmajer János, Laubhaimer Oszkár, Lénárd Ernő, Malatinszky Ferenc, Oltay Guidó, id. Oszterhuber László, br. Puthány Géza, ifj. Rajky Lajos, Sanveber József, Segesdy Miklós, Simon Zsigmond, Skublics Zsigmond, Skublics Jenő, Schmidt Emil, dr. Szekeres József, Szentmihályi Dezső, Takács Jenő, Tamás Ádám, Tarányi Ferenc, Tóth István, dr. Tuboly Gyula, Wirius Vince, Wollák Rózsó, Zakál Henrik, Ziegler Kálmán.

Megyei élet.

A megyei közigazgatási bizottság novemberi gyűlését dr. Jankovich László gróf főispán elnöklésével f. hó 14-én tartotta a vármegyei gyűlésteremben.

Az alispáni havi jelentés a közigazgatás egyes ágai ban a vármegye területén október hónapban előfordult eseményekről felolvastatván, a közigazgatási bizottság azt helyeslőleg tudomásul vette, valamint a felolvasott főor-

után! Nem, nem. Ez csak az utcai lámpa. A mély csend azért van, gondolám, hogy annál iszonyubb robajjal törjön rám a Biela haragja. Egy-egy elkésett székér távoli zörgésére előre nyujtom a nyakamat, s a szellő ha megmögödi a vadgesztenyefát, meresztem a szememet ki a fellegre, s ha pláne az ölben a disznók rőfögnek: megrezzenek egy kicsit, de erőt veszek magamon, s az ablakot is kinyitom: no, most jön, had lám, hol cikázik a villama? hol gomolyog a füstje? s hol dörömböl az ég boltozatja? Sehol. A székér elhaladt, a szél megállott, s a disznók lefeküdtek Mély csend, széles homály és vastag tudatlanság borítja a földet. Lomhán imbolyog idebb-odább egy-egy sötét felhő. Talán ez még többet tud. Annyit legalább, hogy holnap eső lesz.

Beteszem az ablakot, de azért nem mult el a bizonytalanság. Még eljöhét a világ vége. Még nem virradt meg. Tudni való, hogy a világ vége éjszaka jön el. Rákönyökölök az asztalra. Az ablakról és az egről le nem veszem a szememet. Mélységes megadással bámszokdom a mindenség messzeségébe. Földi zaj nem zavar már. De onnan messzünnen, messzünnen... haliok valami tompa zibongást... mintha látnék is valami fénykergetőzést... mintha már nyomma is... Az lesz, gondolám. — de nem is gondolám...

Nem tudom, azután mi történt.

Bizonyosan elsodort a Biela.

Ne a biza!

Dideregve ébredtem meg a kakas kukorikolására. A karom is megszibadt.

vosi jelentést is a közegészségügy terén október hónapban előfordult eseményekről.

Ezután a közigazgatási bizottság több főlebbezett ügyet intézett el másodfokúlag, elfogadva mindegyikre néve az előadó részéről előterjesztett határozati javaslatot.

A közigazgatási bizottság tudomásul vette és másolatban közli úgy a vármegyei ávaszékkel, valamint Zala-Egerszeg és Nagy-Kanizsa városok ávaszékével a belügyminiszternek azt a rendeletét, amely szerint az ávaszék ügyvédi elnőjegyzéssel ellátva hozzájuk beadott ügyekben hozott végzéseiket nem az illető felnek, hanem ügyvédjének tartoznak kiadni.

Nagy-Kanizsán a közevetvám szedhetése tárgyában beérkezett kérvényt mellékleteivel együtt a közigazgatási bizottság átvizsgálás végett kiadja az államépítészeti hivatalnak s a javaslatához képest tesz előterjesztést a minisztériumhoz.

A pacsai és alsó lendvai járásközségei az állami végrehajtók működésének felfüggesztését kérték a pénzügyminisztertől, honnan kérelmükre az a válasz érkezett, hogy az nem teljesíthető általában, azonban egyes, méltánylást érdemlő esetekben a végrehajtásnak harmadfokban való foganatosításának felfüggesztését kilátásba helyezte.

A személyére és családjára vonatkozó anyakönyvi bejegyzéseknél helyettesekül a közigazgatási bizottság kijelente a nagy-kanizsai anyakönyvvezetőnél a sormását, a zala-egerszegiél az andráshidait, a csáktornyaiál a dráva-vásárhelyit, a keszthelyinél a vonyarec vashegyit, a zala-szent-mihályinál a pacsait, a símégghinél a csabrendekit, a zala-szent-gróthinál a zala csányit, az alsó-lendvainál a lendva lakosít.

Szemző Zsigmond, Bognár Imre és Hegedűs Károly s jegyzőknél helyettes anyakönyvvezetőkké való kinevezetéseik tárgyában, továbbá Hozján György tót-szent-mártoni és Brunner Gusztáv szobolcizai helyettes anyakönyvvezetők tiszteletdíjának 120 frtra való felemelése tárgyában a közigazgatási bizottság előterjesztést tesz a belügyminiszterhez.

A zala-szent-iváni anyakönyvvezetőség dologi kiadásai megállapítván, azok kivételére iránt a közigazgatási bizottság intézkedett.

A fenyőfák pusztításának megakadályozása végett, a földmivelésügyi miniszter rendeletéhez képest a közigazgatási bizottság javaslatba hozza, hogy karácsonyfákat csakis községi igazolvány előmutatása mellett lehessen árulni.

A közigazgatási bizottság a pécsi posta- és távirtdarab igazgatóság átiratát, amely szerint *Előző* elmozdítással a minisztérium új postahivatalt állított fel, továbbá hogy *Bez red* községet a nagy-kapornaki postahivatal közbensítési köréből a szőpötkébe helyezte át, tudomásul vette s erről érdekelte községeket értesíti.

Hasonlóan tudomásul vette a bizottság a kereskedelemügyi miniszternek azt a rendeletét, amely tudatja, hogy a Buda pest-prágerhoi vasútvonalon *Mikszád* közelében levő 34-ik számú őrháznál egy feltételes vasúti megállóhely létesítését elrendelte.

Zalabér község birájának kérvényét, amelyben kérelmezi, hogy a Csáktornya-ukki h. é. vasútvonal mentén zalabéri állomás közelében *Tilaj* felé vezető községi közutnak a vasútvonalal párhuzamosan vezető részét szelcsisűk ki, érdemleges határozathozatát előtt a közigazgatási bizottság kiadja nyilatkozatra a szóban forgó vasút szombathelyi üzletvezetőségének.

A Csáktornya-ukki h. é. vasút mentén gróf Festetics Jenő által létesíteni kért utatjárat a közigazgatási bizottság a helyszíni szemléről felvett jegyzőkönyvben foglalt követelmények mellett engedélyezte.

Túske-Szent-György, Alsó-Pusztakovecz, Pálovecz, Csehovecz és Turesisce községek kérvényét, hogy a hodosáni postahivatalt Túske-szent-Györgyre helyezze át, a közigazgatási bizottság a pécsi posta- és távirtdarab igazgatóságnak azzal adja ki, hogy az áthelyezés tárgyában a szükséges intézkedéseket szíveskedjék megtenni.

A csáktornya-vasvárdi h. é. vasút vonal mentén a 30-ik számú őrháznál levő utatjáratnál egy sorompó létesítését a helyszíni szemle megtartásáról felvett jegyzőkönyv alapján a közigazgatási bizottság a Csáktornya-zágrábi h. é. vasút részvénytársaság költségére elrendelte.

Erenyéd pusztának az ötvösi postahivatal közbensítési köréből a zala-mihályfaiba való átsatolása tárgyában beérkezett kérvényt véleményes jelentéstétel végett a közigazgatási bizottság kiadja a símégghi járás főszolgabirójának.

Vidovits István zala-egerszegi lakos építendő házára a szabványlatkozatot kiállítván, a közigazgatási bizottság neki ennek alapján a távtávirtdarabon belül való építkezést megengedte.

A közigazgatási bizottság vármegyéinkben a telefonhálózat felállítását, még pedig olyképp, hogy a járásközségek helyei a központtal, a járásközségek székhelyeivel pedig a járásközség területén levő községek köztessenek össze, a helyi közigazgatás szempontjából szükségesnek tartja és ily irányú előterjesztést tesz a decemberi törvényhatósági közgyűlés elé.

A közigazgatási bizottság feliratilag megkeresi a kereskedelemügyi minisztert *Nován* és *Pacsán*, mint szolgabirósági székhelyen, távirtdarab hivatall felállítására, továbbá *Csonkahegyháton*, mint körjegyzői székhelyen, postahivatal létesítése tárgyában.

Kir. tanfelügyelő — havi jelentése szerint — a miniszter rendeletére — a város polgármestere és ügyészével zembesítette a nagy-kanizsai állami elemi iskolák céljaira felajánlott községi ingatlanok telekkönyvi adatait s a kinestár nevében aláírta Nagy-Kanizsa várossal a községi elemi iskolák államosítása ügyében kötött szerződést, a megajánlott 32 tantermet pedig a központból kiküldött miniszteri biztossal megtekintette. — Ugyancsak ő vele vizsgálat meg a zala-egerszegi állami elemi iskolát is. — Meglátogatta a csáktornyai tanítóképző intézetet s az igazgató tanács ülését is megtartotta. A zala-egerszegi járási főszolgabiróval meglátogatta a böröndi, egyházas-

bükki, vaspöri, háshágyi, esébi, zala-szent-györgyi r. k. iskolákat, nyomozva mindenütt az iskolamulasztások forrásait, enyhe megtörők ellen azonnal intézkedve; az iskolázás dologi vissznyai körül fenforgó bajok orvoslására jegyzőkönyvekben kötelezték az előjáróságot. — Az időközben történt lemondás folytán a legközelebb államosítandó zala lövői elemi iskolánál a járási főszolgabiróval ismételt tanító választást tartottak. — Résztvett a zala-egerszegi tanítói járáskör őszi közgyűlésén. — A csáktornyai községi elemi iskolák államosítása ügyében az adatgyűjtést megindította. — Felterjesztette az 1898/9. tanévet felölő statisztikai s az ezzel kapcsolatos egyéb munkálatokat. — Zala-Egerszeg város iskola elhelyezésére még szükséges építkezés ügyében a polgármesternél megtartott értekezlet javaslatához képest már a tavaszon segítve leend. A zala-lövői államosításnak az iskola épület fenntartására vonatkozó decemberi törvényhatósági jóváhagyás után már misem állja útját. — A zala-mihályfai államosítást csak a multakban töves telekkönyvelés késlelteti.

Hankóczy Irén símégghi felső leány iskolai tanítónőnek, Víz István és Horváth László zala-lövői tanítóknak megválasztását a közigazgatási bizottság megerősítette.

A közigazgatási bizottság hiteles másolatban kiadja Zala-Egerszeg városának a miniszternek 82.503 sz. a. kelt rendeletét, amely alapján a bizottság felszólítja a várost, hogy az állami elemi iskolával kapcsolatos önálló gazdasági ismétlé iskola részére szükséges gyakorlati telepről f. évi december hó 15-ig gondoskodjék; mert ellenkező esetben ezen iskolánál alkalmazott szaktanítót a jövő év elején el fogja helyezni.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter az *alkáli, egregyi, hanyi, lesence-német-ujfalusi, tótszerdahelyi, tótszentmártoni, szobolcizai r. k., szent-gróthi, galsai ág. ev. tanítók* ötödéves korpótlekai kintalványozta, továbbá a *balaton-henyeyi ev. ref. iskolának* 20 firt, a *balaton-kis-szöllősi, r. kath. iskolának* 196 firt, a *dráva-szent-iváni r. kath. iskolának* 100 firt, a *bollahidai ág. ev. iskolának* 54 firt, a *hanyi r. kath. iskolának* 57 firt, a *kacorklaki közs. iskolának* 100 firt évi segélyt engedélyeztet, amiről nevezett községeket a miniszteri rendelet másolatának megküldésével értesítik.

A *draskoveci* állandó gyermekmenedékház államsegély ügyét a legmelegebb pártolással terjeszti fel a miniszterhez a bizottság.

Az ávaszék elnök jelentése szerint a fogalmazói karnál szeptember végén hátralékban volt 8.509, október hóban beérkezett 4.249 s így elintézésre várt 12.758 ügydarab, amelyből október hóban elintézték 4.498 dbot s így október végén hátralékban maradt 8.260 ügydarab. — Az irónál szeptember végén hátralékban volt 1.104, október végén leírásra kiadtak 4.501 s így elintézésre került 5.605 ügydarab, amelyből októberben leirtak és expedáltak 4.567 dbot s így október végén hátralékban maradt 1.038 ügydarab.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint október hóban befolyt a vármegye területén adóban 244.205 ft 33kr., míg a folyó évben januártól október végéig 1.311.504 ft 81 $\frac{1}{2}$ kr. Hátralékban maradt október végén: 1.528.690 ft 87 kr. egyenes adóban, 111.727 ft 73 $\frac{1}{2}$ kr. hadmentességi díjban, 937.096 ft 29 $\frac{1}{2}$ kr. szőlődezmaváltásban, 483.078 ft 26 kr. belyeg- és jogilletékben, 14.836 ft 02 $\frac{1}{2}$ kr. egyenértékű illetékben, 50.255 ft 42 $\frac{1}{2}$ kr. fogyasztási- és italdókbán, 10.235 ft. 03 kr. italmérségi illetékben vagyis összesen 3.135.969 ft 64 kr. — Leirtak a f. évi január elsejétől október végéig: a) egyenes adóban 41.565 ft. 36 kr. b) hadmentességi díjban 595 ft. 43 kr. Fizetési halasztást októberben nem engedélyeztek, míg ideiglenes házadómentességet 47 esetben. — A községi nyilvántartóktól beérkezett jelentések szerint október hónapban magán felek 652 birtokváltozást jelentettek be, telekkönyvi végzésekkel pedig 692, vagyis összesen 1.344, amelyhez az előző 7.143 birtokváltozási esetet hozzá véve, ez kitesz 8.487 esetet, amelyből az egyéni birtokleveken keresztül vezettek 7.723 esetet s így október hó végén keresztülvezetetlen maradt 764 birtokváltozási eset. Szőlődezmaváltás tartozásából a f. évben 168.967 ft 93 $\frac{1}{2}$ krt töröltek.

Képviselőtestületi gyűlés.

A városi képviselőtestület f. hó 13-án *Botfy Lajos* polgármester elnöklése alatt rendkívüli közgyűlést tartott.

Elnökölő polgármester üdvözölve a megjelent városi képviselőket, a közgyűlést megnyitja és a jegyzőkönyv hitelesítésével *Hácsky Kálmán* és *Udvardy Ignác* városi képviselőket bizza meg.

Előterjesztették a pécsi posta- és távirtdarab igazgatóság megkeresését, amelyben arra kéri a képviselőtestületet, hogy a helybeli postahivatal részére épülő épületben a postafőnöki iroda falait ne kövel, hanem üveg fallal lássák el; hogy a kápolna tornyába toronyórát állítsanak, melynek felhuzásáról és naponként a zóna időhöz való igazításáról a postahivatal gondoskodik; hogy a homlokzatra a város a „M. kir. posta- és távirtdarab hivatall” címét irassa. A polgármester jelenti, hogy a városi pénzügyi, jogügyi és gazdaságügyi bizottság együttes ülésén ezeket a kívánalmakat tárgyalta s azok elfogadását javasolja azzal, hogy ne ütőszerkezetű órát állítsanak. A képviselőtestület az együttes bizottságok javaslatát azzal a módosítással emelte közgyűlési határozattá, hogy amennyiben a jelenlegi harangok s a torony nagysága megengedi, a toronyban ütő szerkezetű órát alkalmazzanak.

Olvasták a vallás és közoktatásügyi minisztériumnak f. é. október hó 21-én 75.874 sz. a. kelt s a kir. tanfelügyelőség útján a városhoz intézett leiratát, amely szerint az elemi iskolai osztályoknak elhelyezését sem a főgymnasiumban, sem a felső kereskedelmi iskolában nem engedí meg, hanem utasítja a várost, hogy az elemi iskola államosítása tárgyában kötött szerződés 2-ik pontjában foglaltakhoz képest a szükséges helyiségek előállításáról gondoskodjék. A közgyűlés a miniszter

leiratát tudomásul véve utasította a városi tanácsot, hogy ideiglenesen az új ovodánál az emeletben levő óvónő- és dajka lakást alakítsák át két tanteremmé, a földszinten pedig az egyik kisebb szobát addig az egyik dajka használhassa lakásul, míg az óvónő részére a lakbért évi 140 forintban, a másik dajka részére pedig évi 80 forintban állapította meg.

Ezzel az ügygel kapcsolatosan a polgármester előterjesztette a városi jogi, pénzügyi és gazdasági bizottságnak azt a javaslatát, hogy az elemi iskola fölé második emeletet építsen a város, miáltal 6 tantermet nyerne s ezzel az elemi iskolánál a tantermek kérdését véglegesen megoldhatnák. A közgyűlés a javaslatot elfogadta; mivel azonban vagyonszerzés, illetve átalakításról van szó, ennek az ügynek tárgyalására a községi törvény értelmében határnapul f. é. december hó 13-ára új közgyűlést tűztek ki.

Az elemi iskolánál a második emelet felépítésével a tantermek ügye végleges megoldást nyer, a közgyűlés a tárgysorozatot 6-ik pontját: „tanácsi előterjesztés ovoida vagy iskola építéshez megkívántató telek vásárlására nézve“ — a napi rendről levette, amennyiben más részről a Wlassics utcában szóban volt két telek egyikenél sem lehetett a megvételre nézve határozott eredményre jutni. Azonban Udvardy Ignác képviselő indítványára a közgyűlés megbizta a város polgármesterét, hogy tegyen mielőbb költségvetéssel megállapított előterjesztést az iránt, hogy a polgári leányiskola számára szükséges végleges épület előállítható-e a jelenlegi régi ovoida telken s hogy minő átalakítások válnának szükségessé a jelenlegi új ovoidának oly irányú kibővítése végett, hogy ott mind két ovoida növendékei elférnének s ez az átalakítás mennyibe kerülne?

Előterjesztették az alispáni hivatalnak rendeletét a vármegyei tisztviselők nyugdíjára az 1899. évre kivetett 1/2% nyugdíjárulék befizetése tárgyában. A képviselőtestület elhatározta, hogy a várost, mint jogügyi testületet, terhelő adó után a 1/2% es nyugdíjárulék az előtte nem látott kiadások terhére kifizetendő.

Domokos Pál és neje zala-egerszegi, továbbá Hurt Lajos tapolcazi lakos kérelmére a képviselőtestület beleegyezését adta, hogy a Baross ligeti vendéglőt 1900. évi január 1-től 1902. december végéig vagyis három egymás után következő évre Hurt Lajos vehesse albérletbe azzal a kikötéssel, hogy Domokos Pál és neje jelenlegi bérlők egyetemlegesen felelősséget vállalnak a tekintetben, hogy az albérlet a szerződés minden pontjának eleget fog tenni az egész szerződés tartamára.

A f. 1899-ik évi költségvetésbe rendkívüli kiadások címén felvett 2000 forint teljesen felhasználva, a tanácsi javaslatához képest a képviselőtestület felhatalmazást adott a tanácsnak, hogy a f. évben még előforduló rendkívüli kiadásokat az előre nem látott, azonban tényleg befolyt és eddig 2.600 forintot tevő jövedelmek terhére fizessék ki és könyveljék el.

A városi tarás jelenté, hogy az Arany Bányás vendéglő földszinjén üresen levő egyik boltot évi 390 forintnyi bérért Vágó János könyv- és papírkereskedő és könyvnyomda tulajdonos vette ki a f. hó 12-én megtartott nyilvános árverés alkalmával. A képviselőtestület az e tárgyban megkötött szerződést jóváhagyta.

A tárgysorozat letárgyalása után többen felszólaltak, hogy a Kossuth Lajos utca elején levő Molnár Vendéglő kocsmájánál nap-nap után egy közérkölcset, mint a közszemérmert sértő dolgok fordulnak elő, amelyeknek gyökeres orvoslása — a város ezen legnépesebb utcáján — égetően szükséges. A képviselőtestület felhívta a város kapitányát, hogy közgeivel a szóban forgó kocsmát a megszigorott felügyelet alatt tartassa és az előforduló egyes kihágási eseteket a városi tanácsnál jelentse be, hogy ez, mint illetékes hatóság, szükség esetén a kocsmá bezáratása iránt is a szükséges lépéseket megtehesse.

Közegészségügy.

Dr. Hány István megyei t. főorvos a vármegye területén október hónapban előfordult közegészségügyi állapotról és egyéb, a közegészségügyet érdeklőkről, a következő jelentést terjesztette elő a közigazgatási bizottság f. hó 14-én tartott gyűlésén:

Az időjárás a hónap elején erős, azután száraz és enyhe éjjeli dérral, majd ismét ködös volt, mely a közegészségét hátrányosan nem befolyásolta. Ennek folytán a felvett közegészségi állapota a múlt havinál mintegy folytatásaként még mindig igen kedvező volt. Igaz ugyan, hogy a hasi hagymáz esetek száma, de jó lefolyás mellett, szaporodást mutat, de ezenkívül mégis leginkább uralgó légző- és emésztőszervek hurutos állapota és váltakozó légző- és emésztőszervek hurutos állapota a közláz csakis szórványosan mutatkozik. A gyermekek közegészsége azonban nem volt kielégítő; nem azért, mintha a megbetegedések száma egyáltalán emelkedést mutatott volna, hanem csak azért, mert a fertőző bántalmak közül a vörheny, kanyaró és hökharut esetek ismét gyakrabban kezdtek jelentkezni.

A fertőző bántalmak közül előfordult: a ronesoló toroklob, melyben beteg volt 30, gyógyult 13, meghalt 13, ápolás alatt maradt 4; hasi hagymázban beteg volt 36, gyógyult 16, meghalt 3, ápolás alatt maradt 17, vörhenyben beteg volt 10, gyógyult 5, meghalt 1, ápolás alatt maradt 4; hökharutban beteg volt 4, meghalt 1, ápolás alatt maradt 3; kanyaróban beteg volt 14, gyógyult 4, meghalt 1, ápolás alatt maradt 9; bárányhimlyben beteg volt 12, gyógyult 9, ápolás alatt maradt 3; gyermekgyulladásban beteg volt 3, gyógyult 2, ápolás alatt maradt 1.

Rendőri hullá bevonást teljesítették 3-szor, melyeknél a halál legközelebbi oka volt szívmérgelés, vérmérgelés és mellhártyalob. Külső hullászemle előfordult 25-ször. súlyos testisértés be lett jelentve négy esetben.

Öngyilkosságot 9-egyen követett el; ezek közül 3 (Fischer Leoné zalabéri, Zselinvarovszky József és Varga

János Szt.-Gróth közsegbeliek) villót ittak; 2 (Korcsmár Imre bagonyai erdőőr, Markhás Leona 38 éves) magukat agyonlőtték; 3 (Kis József 23 éves, Csike József 57 éves nagy-kanizsai, Per Viktoria 20 éves rezi lajos) magukat felakasztották; 1 (Kriszán Károlyné monoszói volt lakós) kutha ugrott és belefullt.

Véletlen szerencsétlenség általi halál előfordult 20 esetben és pedig 3 (Ózv. Salamon Józsefné és Salamon Jánosné szabari, Nagy Józsefné garabonci lakós) gomba mérgezés; 6 (Szapner József, Szapner Józsefné, Kroncsics Ádám, Kroncsics Flóri, Gróf Józsefné pulai, Bene Sándorné bal-henyei) tűz alkalmával szénlevegő mérgezés, illetve a füstben megfulladás; 5 (Kutor András 14 éves szentgyörgyvölgyi, Ferlin József 1 1/2 éves, Perász Márton 10 hónapos, Markvepi András 11 éves, Heron Péterné 64 éves) vízbe fulladás; 3 (Káman Imre bessenyoí, Nemeth János garabonci, Günter József) a szenvedett koponya sérülés; 1 (Viosz Ferenc badacsonyi) a mustból fejlődő szénsav mérgezés; 1 (Babics Lipót 50 éves novai) egy bedült verem által okozott sérülések folytán halak el.

Elmekórnak 3 esete képezte a hivatalos beavatkozás tárgyát; egyet, mint közveszélyest, tébaldába szállítottak, kettőt pedig házi ápolás alatt hagytak.

Veszélyes gyanúban levő eb két egyént mart meg, a kiket védőtás céljából a budapesti Pasteur intézetbe szállítottak.

Hét évvel fiatalabb gyermekek gyógykezelését elmulasztották 44 esetben. Az elsőfoku egészségügyi hatóság e miatt 1 elmarasztaló végzést hozott, a többire nézve pedig a megfelelő tárgyalás folyamatban van. A perlaki, csáktornyai és alsó-lendvai járáásokban, hol a szemesées ködhártyalob már régóta tájkórosan uralodik, az általános szemvizsgálat folyamatban van. E hónapban ápolás alatt volt összesen 2324 beteg, ebből gyógyult 151, távozott és elhalt 16, további ápolás alatt maradt 2157. Az alsó-lendvai állami trachomakórház rövidesen a megvalósulás stádiumába lép, a mennyiben e célra alkalmas épület most már található volt; dr. Fener egészségügyi felügyelő úr azon ígéretet tette, hogy annak felszereléséről rövidesen gondoskodni fog.

Végre bátor vagyok jelenteni, hogy a nagy-kanizsai kórházat és az ottani még hátralevő két gyógyszerárt eléj jó eredménnyel megvizsgáltam.

Hivatalos rovat.

I.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumnak 1899. szeptember 23-án kelt 60.610/VIII. sz. magas rendelete folytán Zala-Egerszeg r. t. város tanácsa mint illetékes I-ső fokú közigazgatási hatóság, által közhírré tétetik, hogy az elemi szerek elárúsítása czéljából tartott ugynevezett napi piacokon csakis elemi cikkek árusíthatók el s így azokon sem helybeli, sem más közsegbeli iparosok árusítás végett meg nem jelenhetnek s azokon házi iparezikkek sem árusíthatók el.

Zala-Egerszeg 1899. november 8-án.

Boffy Lajos polgármester.

II.

Zala-Egerszeg rend. tan. város tanácsa, mint I-ső fokú iparkatóság, által felhívtnak a zala-egerszegi iparosok, hogy tanonczaikat az iparos tanonciskola évről vizsgáira minden körülmények között annál inkább elbocsássák, mert ellen esetben ellenük az 1884 évi XVII-ik t. cz. 157-ik §-a.) pontja szerint 200 forintig terjedhető pénzbüntetés fog alkalmaztatni.

Zala-Egerszeg, 1899. november 4-én tartott tanácsülésből.

Boffy Lajos polgármester.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Erzsébet gyásznapély. A zala-egerszegi r. kath. templomban boldogult Erzsébet királyné nevenapja alkalmából f. hó 20-án d. e. 9 órakor lész felejthetetlen emlékű királynéknak lelki üdvöret a gyászisteni tisztelet, mely után a miniszterium rendelete értelmében az összes tanintézetek iskolai gyásznapélyt tartanak.

A szabadalvópárt megalakítása vármegyénkben. A szabadalvú pártnak vármegyénkben megalakítása és szervezése céljából kibocsátott Felhívás aláírói az összehívandó megyei nagy gyűlés megbeszélése és előkészítése végett f. hó 15-én délelőtt 10 órakor Zala-Egerszegben az Arany Bányás vendéglő nagytermében előleges értekezletet tartottak, amelyen részt vettek: Baka Boldizsár, Barcza László, Barkóczy Károly, Battyány Ernő gróf, Battyány József gróf, dr. Berger Ignác, Bezeredy László, Bogyay Máté, dr. Czinder István, Elek Lipót, Eperjesy Sándor, dr. Fábíán Zsigmond, Fuss Nándor, Gaál Odón, Glazer Gyula, Gyömöréy János, dr. Gyömöréy Vince, Hajós Mihály, dr. Hány István, Hertelendy Béla, Hertelendy Ferenc, Hertelendy József, Inkey László, Isoó Ferenc, dr. Jankovich László gróf, Koller István, Koller Nándor, Laubhaimer Oszkár, Malatinszky Ferenc, id. Oszterhuber László, Putheány Géza báró, Skublies Jenő, Szanveber József, dr. Szekeres József, Tarányi Ferenc, dr. Tuboly Gyula, Virius Vince, Ziegler Kálmán. — Bezeredy Lajos táviratilag mentette ki az értekezetről való elmaradását — Barcza László nyitja meg az értekezletet, üdvözlővén a szép számban megjelenteket s felkéri őket, hogy az értekezlet vezetésére elnököt és jegyzőt válasszanak, ajánlva a maga részéről elnöknek Bogyay Mátét, jegyzőnek Ziegler Kálmánt, ami az értekezlet általános helyesléssel találkozott; azonban Bogyay Máté kijelentve, hogy mivel a mai értekezletnek tulajdonképen csak az a tárgya, hogy az alakuló nagy gyűlés tárgysorozatát megállapítsa, részéről leghelyesebbnek tartja, ha a mai értekezlet vezetésére

korelnököt választanak s ilyenül ajánlja Eperjesy Sándort. Az értekezlet az indítványt elfogadta s korelnökül Eperjesy Sándort s jegyzőül Ziegler Kálmánt választotta meg. Eperjesy Sándor a bizalom előtt meghajolva s azért köszönetét kifejezve, az elnökséget, Ziegler Kálmán pedig a jegyzőséget elfogadja. — Ezután szót kelt Barcza László, kijelenti, hogy társai nevében és megbízásából hivta össze a Felhívás aláíróit a mai napon értekezletre, amelynek tulajdonképeni célja megállapítani annak a nagy gyűlésnek a tárgysorozatát, amely nagy gyűlés lenne hivatva vármegyénkben a szabadalvú párt megalakítását kimondani s amely nagy gyűlésre minden választó meghívandó volna, aki a szabadalvú párt megalakítását vármegyénkben célirányosnak tartja; egyúttal részletesen előadja, mint véli ő a nagy gyűlés programját megállapítani. Az értekezlet a jelentést tudomásul vette s a nagy gyűlés programjára vonatkozó javaslatot általánosságban elfogadta; majd azt pontonként tárgyalva, a következő végmegállapodásra jutott: A nagy gyűlést f. 1899. évi december hó 10-én délelőtt 10 órára hívják össze Zala-Egerszegre az Arany Bányás nagytermébe és pedig részint nyomtatott felhívásban, mely az eredetileg kibocsátott felhívást tartalmazná, részint pedig a megyebeli lapok útján. A nagy gyűlés teendője lesz első sorban a gyűlés tartamára elnököt és jegyzőt választani, másod sorban a szabadalvú pártnak megalakítását vármegyénkben kimondani, az így megalakult párt szervezése végett egy elnököt, két alelnököt, négy jegyzőt választani, valamint megalakítani a központi bizottságot 18 taggal, amelyben minden képviselőválasztó kerület legalább egy egy taggal lenne képviselve, akik megbízást nyernének a nagy gyűléstől kerületükben a párt szervezésére a kerületi bizottságok megalakítására; a megalakult kerületi bizottságok saját kebelükből 2-2 tagot választanak a központi bizottságba úgy, hogy a tisztviselőkn kívül a központi bizottság 30 tagból állana.

Megeyi rendkívüli közgyűlés. Zalavármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 14-én dr. Jankovich László gróf főispán elnöklété alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek egyedüli tárgyát az esküdttörvényszágról szóló 1897. évi 33. t. c. 18 §-a értelmében megválasztott bizalmi férfiak választása tárgyában leérkezett belügyminiszteri rendelet felolvasása s ennek értelmében a szeptemberi közgyűlésen megválasztott, de köztisztviselői állást elfoglaló bizalmi férfiak helyett új bizalmi férfiak választása kepezte, ami megtörténvén, bizalmi férfiak lettek: a) a veszprémi törvényszékelnél Köves Ede, Vurglies Józef, Palfy Gábor, Bedegi Gábor, Róka Lajos, Solyomi Károly; b) a zala-egerszegi törvényszékelnél Krosetz Gyula, Udvardy Ignác, Rigó Ferenc, Fangler Mihály, Hajik István, Kaszter Sándor, dr. Mangin Károly, Csutor János, Vízgy Gyula, dr. Kele Antal, dr. Czinder István, Boschán Gyula; c) a nagykanizsai törvényszékelnél Elek Ernő, dr. Rottschild Samu, Saller Lajos, Faics Lajos, Tripammer Gyula, dr. Tripammer Rezső, dr. Fried Odón, dr. Lőke Emil, dr. Fábíán Zsigmond, Remete Géza, Thassy Miklós, Knorcz György törvényhatósági bizottsági tagok.

A zalamegyei nemesi és magán alapítványi választmány f. hó 15-én Inkey László elnök elnöklété alatt Zala-Egerszegben a vármegyeház közgyűlési termében énegyedekes gyűlést tartott, amelyen a Horváth-féle nevelési alapítvány kamatait az új mura-szent-mártoni kántortanítónak adományozták az alapító levél értelmében; tudomásul vették a zalamegyei gazdasági egyesület közgyűlésének határozatát, amelylyel a nemesi pénztári és magán alapítvány részére helyiséget átengedte s ezután ott fogja gyűléseit tartani s ott lesz az alapítványi gondnok hivatalos helyisége is; felolvasták a kaszinó választmányának átiratát a kaszinó számára építendő helyiségek ügyében, mire a gyűlés határozatilag kimondotta, hogy egyelőre az építkezéstől eláll; felolvasták néhai Farkas Dávid volt zala-egerszegi kerületi országgyűlési képviselőnek végrendeletét s a végrendeletben kifejezett kérelemben képest a végrendeletben kifejelet alapítvány kezelését a választmány átvállalja. Végül a választmány néhány kölcsön ügyet tárgyalt.

Nagy-Kanizsa város képviselőtestülete f. hó 13-án Vécsey Zsigmond polgármester elnöklété alatt rendes közgyűlésében első sorban tárgyalta a város 1898 évi zárszámadását a számvizsgáló bizottság jelentésével együtt s azt változatlanul elfogadta. — Az 1900-ik évi legtöbb adót fizető városi képviselők névjegyzékének kiigazítására kiküldött bizottság névjegyzékét a közgyűlés elfogadta és Hertelendy Béla indítványához képest azt jogerősen emelkedése után kinyomtatja s a városi képviselőknek megküldi. — A közös hadseregbeli laktanyánál a legénység létszámának felemelése folytán a jelenlegi munició raktár elegenden lévén, a közgyűlés egy új raktár építését előleg kimondotta és az e célra szükséges előmunkálatok megtételére egy vegyes bizottságot küldött ki.

Törvényhatósági bizottsági közgyűlés. F. hó 27-én délelőtt 9 1/2 órakor Zala-Egerszegben a vármegyeház gyűléstermében rendkívüli törvényhatósági közgyűlés lesz, amelynek egyedüli tárgyát Nagy-Kanizsa rend. tan. város elemi iskoláinak államosítása tárgyában hozott képviselőtestületi határozatnak és az állammal kötött szerződésnek törvényhatósági jóváhagyása fogja képezni.

Halálozás. Rátki és Salamónfai Barthodeiszky Gyula 1848—49-iki honvédőhadnagy, nyug. kuriai bíró, a Lipóttrend vitéze, f. hó 10-én 72 éves korában elhunyt Budapesten. Az elhunyt törvényeszi elnöke és helyettes alapjánja is volt Zalavármegye. Holttestét Budapesten beszentelték és a veszprémmegyei Külső-Vath községébe szállították, ahol a családi sírboltba helyezték örök nyugalomra. Elhunytát özvegye, született balászfalvi Orosz Emilia, fia, Barthodeiszky Emil itelő táblai bíró, nejevel és gyermekeivel, veje Takács Zsigmond sümeghi takarékpénztári ügyvéd gyermekeivel, testvérei és kiterjedt rokonsága gyászolják. Béke poraira!

Városunk virilista ké viselői az 1900-ikévben. A városi képviselőtestület kebeléből kiküldött igazoló választmány már egybeállította városunk virilista képi-

selőinek névsorát az 1900-ik évre. Az egybeállított névsor a következő: Hidas Kornél szombathelyi megyés püspök*) 3 144 ft. 32 kr., Zalaegerszegi takarékpénztár r. t. 2.888 ft. 93 kr., Zalamegyei központi takarékpénztár r. t. 2.467 ft. 39 kr., Balaton József*) 1.541 ft. 24 kr., Graner Géza 1.112 ft. 81 kr., Kaszter Sándor*) 848 ft. 50 kr., dr. Ober ohn Mór*) 810 ft. 42 kr., Zalavármegyei takarékpénztár r. t. 792 ft. 20 kr., dr. Czinder István*) 586 ft. 76 kr., Hajik István*) 535 ft. 22 kr., Fischer László 517 ft. 40 kr., Schütz Sándor 511 ft. 39 kr., dr. Hajós Ignác*) 506 ft. 48 kr., Grünbaum Ferenc 461 ft. 69 kr., Fürst Benedek 437 ft. 08 kr., Fischer Pál 429 ft. 83 kr., Büchler Jakab 395 ft. 85 kr., Horváth Károly 377 ft. 30 kr., Weisz Ede 369 ft. 41 kr., Rosenberg Zsigmond 366 ft. 96 kr., dr. Háy István*) 360 ft. 96 kr., Ruzsics Károly*) 354 ft. 90 kr., Fridrich Márkus 350 ft. 18 kr., Boschán Gyula*) 348 ft. 02 kr., Dervarics Lajos 337 ft. 26 kr., Izraelita hitközség 333 ft. 50 kr., Dervarics János 309 ft. 05 kr., Rosenberger Sándor 300 ft. 80 kr., Billicsics Józsefné 398 ft. 63 kr., Ján Ferenc 286 ft. 92 kr., Deutsch Ferenc 278 ft. 33 kr., özv. Csesznák Sándorné 277 ft. 90 kr., Hagymásy Gyula 253 ft. 99 kr., Pótagok: özv. Weisz Mátásné 248 ft. 56 kr., Fenyvesi Miksa 247 ft. 39 kr., Ritscher Gyula 231 ft. 45 kr. A *)-gal jeleltéknél oklevelük alapján adójuk kétszerese van számításba véve.

Tapolca város képviselő testülete Glázer Sándor városbíró elnöke alatt tartott gyűlésén a helypénzszedési bérletet az 1900-tól 1905 évig bezárólag terjedő időre évi 1.100 forint bérért Enzsöly Jánosnak és nejeének adta ki; az ipariskola 1898/9-ik évi számadását megvizsgálta és helyesnek találta; egybeállította az ipariskola 1899/1900-ik tanévi költségvetését; megalakította az ipariskolai bizottságot, melynek a megalakítás főtánjai lettek: Ley József, Lustig József, Horváth Jenő, dr. Mányóky Gyula, Redl Gusztáv és dr. Varjas Gábor. — Ez a bizottság megalakulásakor elnöknek Ley Józsefet, gondnoknak Lustig Józsefet és jegyzőnek Horváth Jenőt választotta meg.

Zalaegerszegi küldöttség Széll miniszterelnök-nél. Zalavármegye központi közigazgatási, árvászeki segéd és kezelő személyzete folyó évi október hó 28-án értekezletet tartott azon célból, hogy a kormány által a jövő évi belügyi költségvetésbe a vármegyei tisztviselők fizetésének és az ezzel összefüggő ügyek rendezésére felvett 275000 forintból a Zalavármegyeiek is részesüljenek. A kérvényt Záborsky József közig. kiadó vezetése mellett Farkas László és Czukelter Béla vármegyei írnokokból álló küldöttség f. hó 16-án nyújtotta át Széll Kálmán miniszterelnöknek, mint belügyminiszternek. A kérvény átvételekor a miniszterelnök a következő szavakat intezte a küldöttséghez: A kérvényeket átvesszem, — s a mi tőlem telik, a viszonyokhoz képest megteszek, és már is megtettem azzal, hogy ezen összeget felvettem a költségvetésbe; mert belátom, hogy az állami tisztviselők fizetése is kevés, de még kevesebb a vármegyeieké. A miniszterelnök a küldöttség tagjaival külön külön is szíves beszélgetésbe állott s jóindulatáról biztosítva, jó reménykedéssel és megnyugtató bocsátotta el magától a küldöttséget.

Gyászhir. Lapunk előző számában közöltük, hogy özv. Skublics Lászlóné f. hó 11-én virradóra rövid szenvedés után elhunyt. Nagy részvét mellett szentelték be f. hó 12-én délután 3 1/2 órakor holttestét s Bessenyőben, a családi sírboltba szállították. Elhunytáról a család a következő gyászjelentést bocsátotta ki: „Skublics Eugenia férjezett Fitos Mártonné a maga, férje és Jenő fia nevében fájdalmas szívvel jelenti szeretett édes anyja, napa és nagyanyjának özv. Skublics Lászlóné szül. porpáczi Darázs Jozefin urónak folyó hó 11-én reggel 3 és 1/2 órakor, életének 73-ik évében rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei folyó hó 12-én délután 3 és 1/2 órakor fognak Zala-Egerszegen beszenteltetni és a bessenyői sírkertben örök nyugalomra tétetni; az engesztelő szentmise-áldozat folyó hó 13-án reggel 9 órakor fog a zalaegerszegi róm. kath. templomban a Mindenhatóknak bemutatni. Zala-Egerszeg, 1899. évi november hó 11-én. Áldás és béke poraira!”

Köszönetnyilvánítás. A zalaegerszegi népkönyhár részére Stern Lipótné öngyászta és Stern Farkas úr 10—10 frtot, báró Schey Pál ömeltósága 5 frtot voltak szívesek adományozni, mely nemes adományért hálás köszönetét fejezi ki az elnök.

Szolgabírók áthelyezése. A vármegye alispánjának előterjesztésére a főispán *Solyomgyi Tivadar* letenei szolgabírót Perlakra, *Unger Kálmán* perlaki szolgabírót Alsó-Lendvára, *Mezriczky Jenő* alsó-lendvai szolgabírót Letenyére helyezte át.

Első estély. A társaskör december első napjára vagy szükség esetén nyolcadikára kedélyes és szellemi élvezetet nyújtó mulatságot tervez a kör helyiségében, könyvtára gyarapítására válogatott gazdag programot szándékoznak összeállítani a dalárda működéséből, egy cimbalom és hegedű pontból, monolog, szavaltat és felolvasásból. A hangversenyt táncmulatság fogja befejezni. A jövő héten a részleteket is közzé tesszük.

Pénzügyi kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter *Faradó Manó* adóhivatali tisztet a letenei adóhivatalhoz adóhivatali ellenőrré végleges minőségben nevezte ki.

A nagy-kanisai torna egyesület évi rendes közgyűlést Unger Ullmann Elek elnök elnöke alatt tartotta meg a tagok szép számu részvétele mellett. Az elnöki megnyitó után felolvasták a titkári, valamint a pénztárnoki jelentést. A közgyűlés mindkét jelentést tudomásul vette, egyuttal a pénztárnoknak a felmentvényt megadta. A közgyűlés utolsó tárgyát a tisztújítás képezte, amelynek eredménye: Unger Ullmann Elek elnök, Weisz-mayer Lipót alelnök, Schertz Ödön pénztárnok., Schäfer Arthur szertárnok, Tripammer Gyula műfelfelügyelő, dr. Hajós Soma titkár. Választmányi tagok: Mikoss Géza, dr. Huszár Sándor, dr. Kendi Elemér, Heltay József,

Knorr Kálmán, dr. Neusiedler Antal, Elek Ernő és Lenk Adolf.

Értesítés. Felkértük a következő sorok közlésére: Külön értesítés helyett örömmel tudatom ezuttal kedves tiszmerőseimmel és jóbarátaimmal, hogy fiam, dr. Csillag Dezső kir. járásbírósi jegyző, elfogyezte Kohn (Cema) kisasszonyt, Kohn Zsigmond kereskedő, és takarékpénztári igazgató leányát Nagy-Atidról. Z.-Egerszeg 1899. nov. hó 15. Csilag Miksa áll. isk. tanító.

A honvéd-főreáliskolákban a hazai középiskolákba való át lépés tárgyában a vallás- és köznevelési miniszter f. évi 3.660 elnöki szám alatt a következő rendeletet adta ki: 1. Aki a m. kir. honvéd főreáliskola valamely osztályát sikerrel elvégezte, a középiskolák bármelyikének megfelelő magasabb osztályába a tantervi különbségtől teendő felvételi vizsgálattal fellephet, ha az illetőnek a törvényes életkora is megvan. 2. Aki a honvéd-főreáliskola III. (utolsó) évfolyamát sikerrel elvégezte s a törvényes életkort is betöltötte, valamely hazai nyilvános főreáliskolán a bölcsészeti előtanból osztályvizsgálatot, ennek utánna pedig teljes reáliskolai érettségi vizsgálatot tehet, melynek sikerülte esetében a főiskolákba való belépésre nézve az 1883 évi XXX t. e. 26 §-ának rendelkezései irányadók. A tantervi különbségek a honvéd főreáliskola tanterve alapján, amelyet az át lépni kívánó felmutatni tartozik, az illető tanári testület fogja megállapítani.

A Kisfaludy Sándor sümegi szülőháza egy nemes-családbeli katonatisztra szállva, elárverezésre jutott. Az újságíróknak mindkét egyesülete Budapesten lépéseket tett természetesen pénzbeli áldozattal, hogy a kegyeletnek szolgálva, ne engedjék a házat ellicitálni, s megillető kritika alá vették az írói segélyegyesületet, a mely behunytt szemmel nézi nagy vagyona mellett, hogy egy magyar író nevét viselő ház újra kerüljön.

Az iparhatósági biztos honoráriuma. A kereskedelemügyi miniszter méltányosnak tartja, hogy a nagyobb ipartestületek az iparhatósági biztosnak tiszteletdíjat adjanak; ezt azonban ne esztendőről—esztendőre állapítsák meg, hanem az alapszabályokban állapítsanak meg általánosságot erre a célra s azt az elsőfokú iparhatóságnál fizessék ki s ez fogja a biztosnak a tiszteletdíját fizetni.

A nagy-kanisai kereskedő ifjak önképző egyesülete évi rendes közgyűlést saját helyiségében f. hó 25-én este 8 1/2 órakor tartja meg a következő tárgyszorozattal: elnöki megnyitó; titkári jelentés; a számvizsgáló és könyvtári bizottság jelentése; az 1900-ik évi költségvetés megállapítása; az új választmány, számvizsgáló bizottság és egyleti ügyész választása; indítványok tárgyalása. Ez lesz az egyesületnek 28-ik évi rendes közgyűlése.

Ki gyakorolja a tanonciskolák felett a főfelügyeletet? Mivel egyes tanonciskolák értesítőiben tévesen volt megjelölve, hogy a kereskedelemügyi miniszterium részéről ki gyakorolja a főfelügyeletet, ami félreértésekre adhat alkalmat; ez okból a vallás- és köznevelési miniszter is érdekelteknek a kir. tanfelügyelőség útján értesítre adja, hogy a kereskedelemügyi miniszterium részéről a főfelügyeletet a tanonciskolák felett *Vig Alher* iparoktatási miniszteri biztos gyakorolja.

Új cég tulajdonos. *Édeskuty* Jenő Budapestről körlevélben tudatja a közönséggel, hogy édes atya elhalálása óta vezetése alatt álló és 33 év óta Édeskuty L. cs. és kir. és szeb királyi udvari szállító cég alatt létező ásványvíz — nagykereskedést édes anyjának elhalálása folytán mint jogutód és mint a cégnek immár bejegyzett tulajdonosa, birtokába vette; tudatja egyuttal, hogy az ásványvíz — nagykereskedéssel kapcsolatosan fentartott fűszerüzletet eladta s így cége, mint fűszerkereskedés, megszűnt, ellenben az ásványvíz — nagykereskedést az eddigi cég alatt minden irányban változatlanul tovább folytatja s kéri a közönséget, hogy eddigi bizalmát és jóindulatát a cég iránt továbbra is fentartani szíveskedjék. Tudatja továbbá, hogy a cég 25 éves munkatársának, Getső Ignácnak, eddigi munkásságának elismerésül és bizalma jeléül, cégének per procura jegyzését adta meg.

Felelet az orvosok actiójára címmel a zalaegerszegi betegsegélyező pénztár igazgatósága terjedelmes választküldött be arra a támadásra, amelyet a zalaegerszegi orvosi kar nevében er. Thassy Gábor orvostársi jegyző az »Orvosi Heti szemle« f. évi 18-ik számában a betegsegélyező pénztár ellen intézett. Törzsüke miatt a választ csak jövő számunkban hozhatjuk és pedig kivonatlag.

Gazdát cserélt gépgyár. A Stádel Károly örökös-féle gépgyár és vasöntőde Győrben, mely eddig társas üzem volt, a napokban *Stádel János* zala-tárnoki földbirtokosnak a tulajdonába ment át. Ezen gyár, melyet 1846-ban alapítottak, a legrégebb az országban és szolid készítésű gazdasági gépei általánosan ismeretesek. Legutóbb a szegedi országos kiállításon keltett feltűnést gyártmányaival, különösen az összes államokban szabadalmazott földmérés taligái részeseültek nagy tetszésben. Ujabban Stádel János egy sorhivatógépet talált fel, amely »Tolatty rendszeres Győri Drill« név alatt lett Magyarországon és Ausztriában szabadalmazva. Aki a gépet látták és kipróbálták, egyhangulag oda nyilatkoztak, hogy ez egy kitünő újítás, mert nem csak hogy szerkezete igen egyszerű, hanem különösen oly könnyű, hogy a legkényesebb sorbavetőknek is megalkalmazzák. A gyár tulajdonosa hallomás szerint megyénk területén egy gépraktárt szándékozik gyártmányainak felállítani.

A Biela kapitány felfedezőül elnevezett üstökös a csillag vizsgálók szerint e hónap 13-án éjjeli 1—3 óra között látható volt földünkön is, amint nem nagy sebességgel elvonul látóhatárunkban. A híres Fall azt is hozzá tette, hogy esetleg össze is ütközhet földünkkel. Természetesen sokan kíváncsian lesték, várják a ritka szép természeti tüneményt, de országszerte olyan számú volt a légtör, hogy a fellegetől még rendes csillagot

sem láttunk három éven át, pedig az ég a Biela nélkül is szép látványt nyújtott volna ezeken az éjeleken, mert is most volt a legsűrűbb és legszebb csillaghullás. Volt a helyett 14, 15. és 16. éjszakáin egy kis hóhullás, de reggelre az is elolvadt.

Pénzügyi hír. Az alsó-muzaközi takarékpénztár részvénytársaság Perlakon alaptőkét 50.000 forintról 100.000 forintra emelte fel.

Adóelengedés „lisztharmat“ szőlőbetegség esetén. Az 1883. évi XLIV. t.-cz. értelmében az elemi csapások által okozott terméskárok eseteiben adóelengedésnek van helye. A „lisztharmat“ (*Oidium Tuckeri*) nevű gomba a folyó évben az ország sok vidékén jelentékeny kárt okozott a szőlőkben; minthogy azonban ez a szőlőbetegség az idézett törvényben felsorolt azon elemi káresetek közt, a melyek adóelengedésre igényt nyújtanak, nincsen felmentve, kétség merült fel, vajjon a lisztharmat által okozott károk esetében kaphatnak-e a szőlőgazdák adóelengedést? A *pénzügyminiszter a földművelésügyi miniszter* felkérésére ez ügyben folytatott tárgyalás alapján az 1899. évi 85.666. szám alatt kiadott körrendeletével kijelentette, hogy a lisztharmat szőlőbetegség által okozott kár oly elemi csapásnak tekintendő, amelynek alapján adóelengedésnek van helye.

Névváltoztatás. *Gutman Vince* csáktornyai lakos vezeték, nevének „Gálai“-ra kért átváltoztatást a m. kir. belügyminiszter megengedte.

Halálos esés Megrendítő szerencsétlenség érte Stern Bernát zala-szent-gróti kereskedőt. Árpád nevű egyetlen fia, a mint nagynénjéhez ment, útközben néhány szarvasmarhát látva, a kezében lévő ostorral felejük suhintott. Eközben a 4 éves kis gyermek magcsuszott és feje oly szerencsétlenül vágódott egy kiálló kőbe, hogy koponyarepedést szenvedett és szörnyet halt.

Olcsó az emberélet nálunk. Ezt mutatja az az új város utcán végigvonuló, sőt még az ut közepén is áthúzódó mély sánc, melyhe alagesőveket akarnak lefektetni. Valami átjárót kellett volna oda csinálni, jobbat annál, mint amilyen van. Nem történt meg. A rendőrség így gondolkodik: Tessék ugrani! A sánc 2—3 méter mély és félig van vízzel, a mi épen elég arra, hogy egy adózó s nem adózó polgár ott hagyja a fogát, Szegény Józsiával, a kucseberrel, történt meg a napokban, hogy beleesett narancsostól együtt, és csakis a hivatala, vagyis a kosara, mentette meg ettől a nem dicső haláltól, a kosárban ugyanis tennakadt a jámbor ember. A kocsai közlekedés egészen el van zárva, pedig ugyan csak sok kocsai közlekedik ezen az utcán. Figyelmeztetünk egy életbiztosító ügynököt, hogy tegyen oda egy baleset ellen biztosító reklám táblát.

Sertés beviteli tilalom. A cs. kir. osztrák belügyminiszternek f. hó 4-én kelt rendeletével a sertésvesznek osztrák területre történt behurcolása miatt a sertéseknek Ausztriába való bevitele vármegyénk területéről a következő községekből tilos: Belatincez, Hosszafalu, Kerka-Kutas, Petesháza, Ferencfalva-Mikófa, Réthát, Balaton-Magyarod, Kis Komárom, Nagy-Réce, Pölöskefő-Duzsnak, Szent-Jakab, Alsó-Zsid, Alsó-Páhok, Felső-Páhok, Köveskut, Keszthely, Nemes-Boldogasszonyfa, Sármeleg, Szent-András, Szent-Györgyvár, Vindornyalak, Zalavár, Zala-Szántó, Becsehely, Bánok-Szent György, Egyeduta, Keretye, Maróc, Tót-Szerdahely, Alsó-Rajk, Felső-Hahót, Kerecsény, Szabar, Csabrendek, Gógánfa, Gyömör, Megyer, Mihályfa, Ohid, Rigács, Sümeg, Aszófő, Hegyesd, Mindszent-Kálla-Faud, Andrásida, Döbréte, Nemes-Apáti, Pusztá Ederics, Pusztá-Szent-László, Sárhida, Zala-Egerszeg város.

Meggyült iskola. Zala-Lövön a Zala-Lövő, Zala-Mindszent és Zala-Pataka községeknél közös iskolája e holnap 11-én reggel 5-órákor meggyült s 7 óráig égett; a tüzoltók a lakossággal együtt eljötték, úgy hogy nagy részét megmenthették, s a tiszta kár csak 100 ft lehetett, a ház pedig 1170 ft erejéig volt biztosítva. A tűz, amint írják, kemény gyulásból keletkezett s a tisztátalanságot tartják a tűz okának. Az épület úgy van csinálva, hogy a keményseprő nem juthat hozzá, hogy a kormot kitakarítsa. Az ügyet áttették az ügyészséghez s majd ott tisztázzák a dolgot.

A csesztregi lövés. Megirtuk a multkor, hogy Csesztregben egy ismeretlen ember az ablakon keresztül meglötte Sali Jánost, mikor az újságot olvasott, s aztán belehalt. A csendőrség megindult a tettesek kinyomozására s amint Csesztregről írják, eredményesen. A nyomozást Gábel Alajos őrmester vezette s ez a szemes őrmester hamar jelentékeny dolgoknak jött nyomára. Kiderítette, hogy a gyilkosságnak Rozenzweig Hermán és Weinberger Mózes volt az értelmi szerzője. Társok volt Weinberger Ignác is, kik úgy esztették ki a dolgot, hogy ez utóbbi álljon őrt s a revolvert egy negyediknek Horváth Jánosnak, adták a kezébe. Ez aztán bátran lött és talált. A négy ember közül három itt van vizsgálati fogságban. Weinberger Ignác holondnak tette magát s nem hozták be.

Jóslat a téli időjárásra. Lapunk egy jó barátja, aki tekintélyes gazda hírében áll, tudatja velünk azon szokatlan természeti jelenséget, hogy náluk a vakandokok, melyek szokás szerint a rétekben és lapályosabb területeken tanyáztak, a mostani szárazság daczára a legmagasabban fekvő partos szántóföldeken ütötték fel tanyájukat. — Ebből azt jósolják, hogy telünk havas és igen nedves lesz.

Az öreg cseléd. Kroszetz Gyulának Bekházán volt egy Németh Mihály nevű öreg bérese. Az öreg legény számalakozalt rakott, s számalathordott a szekérral, a járomban megugrottak az állatok, Német leasett s a szekér oldal rudja úgy meg nyomta, hogy három oldalbordája betörtött, s olyan erős belső sérüléseket szenvedett, hogy egy félóra múlva meghalt. Eleteknek vizsgálató jutalma — tisztességes temetés volt. Ha ugyan ez lehet vizsgálató.

A trachoma ügyben fontos rendeletet adott ki a zalaegerszegi rendőrkapitány, Ismertettük tavaly azt a borzasztó egyiptomi szembetegséget, mely a megye déli részén Lendva környékén kellő intézkedés hiányában

H I R D E T M E N Y

Ö. es. és apostoli királyi felségének legfelső elhatározása alapján ezennel megkezdették a **XXI-ik magyar királyi államsorsjáték** rendezését, melynek remélhető új-zita jövedelme következő közhasznú és jótékony célokra fog fordíthatni. 1. A vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvaí szerényezésére szánt alap. 2. A sárospatai közoktató intézet. 3. A katolikus tanoncokat védelmi egyesület. 4. A budapesti V. kerületi népkönyvtár. 5. A Paulai Szt. Vinczéz névű szegények és betegek otthona. 6. A főherceg országos letelezési egyesület. 7. A Zengvárosi közoktató. 8. A Kassai Mensa Akadémia. 9. A Budapesti Tárlás egyesület. 10. A Magyar vörös kereszt egyesület kolozsvári fiokja a jövedelem 1/10-1/10 részében.

E sorsjáték összes, 7691 ben megállapított nyereményét az alább következő jártékterv szerint osztják fel:

1 főnyeremény	365,000 korona	10 nyeremény	1,000 korona
1 " "	50,000 " "	20 " "	500 " "
1 " "	20,000 " "	50 " "	100 " "
1 " "	10,000 " "	100 " "	50 " "
2 " "	5,000 " "	1,000 " "	20 " "
5 " "	2,000 " "	6,500 " "	10 " "

Az összes nyeremények készpénzben fizetnek ki. A húzás visszavonhatatlanul 1899. évi december 30-án Budapesten történik. Egy sorsjegyet 2 fittal o. é. van megállapítva. Sorsjegyek kaphatók a m. kir. lottóvédelmi igazgatóságnál Budapesten (IX., Csepelrakpart, félemléti), a hová a megrendelt sorsjegyek ára a postautóval együtt előre beküldendő, valamennyi adó és sóhivatallal, a legtöbb postahivatalban és minden városban és nevetségesebb helységben felállított egyéb sorsjegyjármű közegénél. Budapest, 1899. augusztus 1-én. M. kir. lottóvédelmi igazgatóság.

Jegyzéke

a zalamegyei gazdasági egyesület faiskoláiból az 1899. évi őszen és 1900 ik tavaszán eladásra kerülő gyümölcs- és egyéb fáknak.

Hány darab.	Magas törzsű fák	Hány éves	Tagoknak		Nem tagoknak	
			d	a r a b j a	f r t	k r
2000	Alma oltvány valogatott fajokban.	4-5	—	22	—	27
3000	" név nélküliek	3-4	—	10	—	12
300	Reinelaude és nemes szilvák	4-5	—	22	—	27
200	Körte oltó faj szerint	4-5	—	22	—	27
200	" név nélküli	4-5	—	10	—	12
200	Cseresznye több fajban	2-3	—	22	—	27
200	Meggy " "	2-3	—	22	—	27
100	Szelid nagy gesztenye	4-5	—	22	—	27
100	Kajszin barack fajok szerint	3-4	—	22	—	27
2000	Szederfa 2 méter magas	4-5	—	3	—	4
2000	Gledicsia (sövénynek) ezer	2	4	—	5	—
3000	Akác ezer	1	4	—	5	—

Ezeket kívül különféle díszcserjék és Thuják is kaphatók. A zalamegyei gazdasági egyesület közgyűlése elhatározta, hogy a név nélküli gyümölcsfákat, valamint a szederfákat, községeknek, ha az iránt az egyesülethez fordulnak és hatóságilag igazolják, hogy a csemétéket a község határában használják fel, — **ingyen adja**; csupán a darabonkénti 2 kr. kiszedési díjat számítja fel.

Orosz Pál

egyleti titkár, mint az egyesületi kertek felügyelője.

Máriaczei gyomorcsépek

Ügyelni kell a védjegyre!

nagyszerűen hatnak gyomorbajoknak, nélkülözhetlen és általánosan ismeretes házi- és népszerű étvágytalanság, gyomorbetegség, bizós lehelet, fel-fújtság, savanyú felbűgös, hasmenés, gyomorfájdalom, felelges nyálkaválasztás, sárgaság, uduor és hányás, gyomorgöres és székrekedés ellen. Hathatós gyógyszer fejájás ellen, amennyiben ez a gyomortól származott, gyomortúlterhelésnél, étel- és italokkal, giliszták, majbajok ellen.

Emléttet bajoknak a Máriaczei gyomorcsépek évek óta kútnőknak bizonyultak, amit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Központi szétküldés

Brady Károly gyógyszer-tára Bécsben a Magyar Királynak I. Fleischmarkt 7.

Kapható minden gyógyszer-tárban.

Fő-raktár: **Török József** gyógyszer-tára Budapest, VI. Király-u. 12.

Ház eladás.

A Kossuth Lajos (Fehérkép) utcában egy ujonnan épült bérház, mely évenként ezer forintot jövedelmez, szabadkézből minden áron eladó.

Bövebbet Neubrun Gábor urnál
Z. Egerszegen.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszert ellentáll az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölés-ként alkalmaztatik közvény-nél, csúznál, tagszaggatásnál és meghüleséknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyarkorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszert, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti áron majdnem minden gyógyszer-tárban készletben van; fő raktár: **Török József** gyógyszer-táránál Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebb-bétkü utaztat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzék nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**

RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
es. és kir. udvari szállítók.

Üzlet áthelyezés !!

Midőn hálás köszönetemet fejezem ki nagyrabecsült vevőimnek ezidőig tanúsított kegyes pártfogásukért s bizalmukért, egyidejűleg kérem, kegyeskedjenek szives tudomásul venni, miszerint itt helyben Kazinczy-tér (főtér) 2 házszám alatt Arany-Bárány szálloda mellett 37 év óta fennálló

fűszer, festék, csemege kereskedésemet

és m. kir. marhasó árudámát,

mely üzletet már 9 évig személyesen vezetem, **Kazinczy-tér (főtér) 7-ik házszám** alatt levő saját házamba helyeztem át.

Azon alázatos kérelemmel, hogy megtisztelő bizalmukkal a jövőre is megajándékoznai kegyeskedjenek, vagyok

kiváló tisztelettel.
Ján Ferenc.

Kereskedésemben állandó árukészlet van a következőkben:

Elsőrendű cukor, cukorkák, csokoládék, cacao por.	Champion. Magyar szalámi, Prágai sonka. Tormás virsli.	Gazdasági és kerti vetemény-magvak.
Kávék, déli gyümölcsök	Debreceni füstölt kalbász, " szalonna.	Gyertyák, zsinog.
Tea, Rum, Cognac, Likőrök.	" paprikás "	Pipere szappanok.
Finom olajok különféle.	" Parisi finom.	Papir- és iroda-szerek.
Kül és belföldi borok, pezsgők.	Elsőrendű disznószir.	Fegyver-töltények, sörét és több ezerféle árucikket, legjobb minőség és legutányosabb árb-
" " " ásványvizek.	Hengermalmi liszt.	ban, pontos kiszolgálás mellett szállítók.
" " " sajtok.	Keil-féle padló máz.	
" " " Szardíniák.		
Szarvasgomba (Trüffel.)		

Bor.

1-3 éves homoki o-siller vagy fehér asztali bor erőssége ev szerint. 100 literonként 24-26-28 frt. finom pesenye- vagy fajbor 30-32 frt. Ujbor (fajtva) minőség szerint 14-16-18 frt. pesenye- és fajbor 20-22 frt. Nagyobb vételnél minta küldetik. A megrendelő nyugodt lehet, hogy eroneti tiszta minőségű borhoz juttatom, erről jó hírnevem nyújt kezeséget.

Szőlővessző.

Fajtisza, háromszor permetezett, jól beerott, legjelölőbb homokra való fajokban (Kövi d., Kador, Olasz r., Edel, Slankamenka, Menes l., Furmint, Ezerjó, Pinos és Fehér chasselas) ültetésre 50-60 cm. hosszúra vágva 3 fittól 7 fittig. — Gyökeres (1-2 éves) faj szerint 8 fittól 16 fittig 25 forint vételnél 5 százalék, 50 fittól 10 százalék, 100 fittól 15 százalék, 150 fittól 20 százalék, 250 fittól 25 százalék, 500 fittól 33 százalék, 1000 fittől 40 százalék engedmény. Az eperfa-olaj jól anykól, ellensége nincs, minden évben bőven terem, gyümölcsét úgy a két-, mint a többliáruk egyaránt szeretik; kitűnő palinka is főzhető belőle. Ceglédön igen jövedelmező fának ismerjük. Kár volna házunk, kertünk, szőlőnk vagy egyéb birtokunkat e nélkül házni.

Nemes eperfa-ojtvány.

50 fittól 33 százalék, 100 fittől 40 százalék engedmény. Az eperfa-olaj jól anykól, ellensége nincs, minden évben bőven terem, gyümölcsét úgy a két-, mint a többliáruk egyaránt szeretik; kitűnő palinka is főzhető belőle. Ceglédön igen jövedelmező fának ismerjük. Kár volna házunk, kertünk, szőlőnk vagy egyéb birtokunkat e nélkül házni.

Birs-ojtványok.

Rendkívül nagy gyümölcsű fajokban (Konstantinápolyi, Portugalli, rias stb.) melyek az ültetés évében már gyümölcsöt hoznak, azután pedig rendkívül bőven teremnek. Faja igen telten, betegsége és ellensége ellen mentes. Vanak rendelém, kik ezer szára ültetik, mert félelkeppen fel is dolgozhat. A 2-3-4-5 éves, rendkívül szép és gazdag gyökerű fák darabja erősség szerint 30 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél olyan engedmény adatik, mint az epernél.

Spanyol meggy, fekete.

(Páridi vagy kőrösi meggy.) Termékenységét előmozdító háromszor lett permetezve, s így, ha azt folytatódólag permetezük, bőven fog teremni. Faja egészséges, gyümölcse rendkívül keresett, mert befőzése legalkalmasabb. A 2-3-4-5 éves rendkívül szép és gazdag gyökerű fák darabja 15 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél ugyanaz az engedmény adatik, mint az epernél.

Diófa.

A 6-8 láb magas, rendkívül gazdag gyökerű, tele belű és könnyű törű, 2-3-4-5 éves diófa ára erősség szerint 20 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél ugyanolyan engedmény, mint az epernél.

Minden másféle nemes gyümölcsfák,

névezetesen szilva, őzsi és kajszinbarack, cseresznye, meggy, szelid gesztenye, lasponya magas derekú és törpe állásnakban, — erősség szerint 30 krtól 50 krig szintén kaphatók.

Kiselejtezett nemes ojtványok

2-3-4-5 éves életűs példányokban, azok kora és erőssége szerint 2-5-7-10-15 krajcár árb.

Mindenféle vadoncok

erősség szerint 5 forint 85 krajcártól 19 forintig ezrenként.

Kerti eszközök.

Kitűnő és tartós anyagból rendkívül szilárdan készült horolók (sarabolók), szőlő ültető vasak, továbbá kerti fűrészek, ollók, görbe szemző és ojtó kések, ezenfelül jelfa és ojtó kenőcs igen olcsó árak mellett rendelhető meg.

Ár- és névjegyzéket küld:
Unghváry László, föld-, szőlő- és faiskola-birtokos Ceglédről.

Eladok.

12000 darab „RIPARIA-PORTALIS” alanyba ojtott, diszgyökéretű, kitűnő jorradású, 6-szor permetezett és minden hibától teljesen ment szőlő-fásajtványt az alábbi fajokban:

Madlein-angevin, Muscat-lunel, Chasselas-blanc, Chasselas-croyant, Carbenet-franc, Oporto, Mézes fehér, Mustos fehér, Ezerjó, Pinos veltelini, Kövi-dinka, Fehér dinka, Budai-zöld, Furmint és Olasz rizling.

Az ojtványoknak ezre 120 frittól feljebb.

FARKAS FERENC
m. szármereő.
Zala-Egerszegen.